

Τό χρονικόν τοῦ βιβλίου

ΩΡΙΜΟΣ ΚΑΡΠΟΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΠΕΙΘΑΡΧΙΑΣ

«Η ΑΝΑΜΟΡΦΩΣΙΣ ΤΟΥ ΠΛΑΣΜΑΤΙΚΟΥ ΕΝΕ-
ΧΥΡΟΥ», ὑπὸ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ΣΗΜΙΤΗ. Ἀθη-
ναί 1968. Σελ. 126.

Κατὰ κανόνα, τὰ νομικά μελετήματα δέν παρουσιάζουν ἰδιαίτερον ἐνδιαφέρον διὰ τοὺς ἀπροσδιονύσους. Συντεταγμένα εἰς γλωσσικόν ἰδίωμα δύσκαμπτον καὶ δυσκατάληπτον ὅζον ὀχληρότατα διὰ πᾶσαν μὴ ἐπαρκῶς προπονημένην ρίνα καὶ ὑπειθυμίζοντα συχνάκις ἀπὸ πλευρᾶς οὐσίας τὸ εὐγενές ἄθλημα τῆς τριχοτομήσεως λεπτοτάτης τριχός, ἀπαθῶν ὡς εἶναι εὐνόητον τὸ εὐρύ κοινόν, τὸ ὁποῖον ἀναγκάζεται καὶ διὰ τὰς ἀπλουστεράς ὑποθέσεις νὰ καταφύγῃ εἰς τὰ φῶτα τῶν κατ' ἐπάγγελμα θεραπευόντων τὴν Θέμιδα. Τόση δέ εἶναι ἡ συιήθως ὑπὸ τῶν νομομαθῶν καταβαλλομένη προσπάθεια πρὸς διαφύλαξιν τῶν ἐπτασφραγίστων μυστικῶν τῆς ἐπιστήμης τῶν ἀπὸ τὰ βέβηλα ὄμματα τῶν μὴ ἀνηκόντων εἰς τὴν κάσταν, ὥστε νομίμως θὰ ἡδύνατο νὰ ἐγερθῇ ἡ ἀπορία μήπως τυχόν δέν πρόκειται περὶ κακῆς, ἢ μᾶλλον κακίστης συνηθείας, ἀλλὰ περὶ ἡβελημένης τακτικῆς ἀποσκοπούσης εἰς αὐξήσιν γοήτρου καὶ πελατείας. Πᾶς κανὼν ἐπιβεβαιοῦται διὰ τῆς ὑπάρξεως ἐξαιρέσεων καὶ τοιαύτην ἐξαιρῶσιν ἀποτελεῖ κατ' εὐχάριστον συγκυρίαν καὶ τὸ περὶ πλάσματικὸν ἐνέχυρον πόνημα τοῦ κ. Σημίτη, ἐπιτυγχάνοντος σὺν τοῖς ἄλλοις νὰ ἀποδείξῃ ὅτι καὶ τὰ νομικά νοήματα δύνανται νὰ ἐλιχθῶν εὐπρεπῶς χωρὶς νὰ χάνουν εἰς εὐκινήσιαν ἀπὸ τῆς ἀποτίναξιν τῶν παμπалаίᾶς χρήσεως ἀττικοειδῶν κοθόρων.

Ἐκτός αὐτοῦ ὁ συγγραφεὺς κατορθώνει ἐπὶ πλέον νὰ ἄρῃ τὴν παρεξήγησιν, τὴν ταυτίζουσαν τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἀστικοῦ δικαίου, ἂν μὴ μὲ τριχοτόμησιν τριχός, τουλάχιστον μὲ τὴν διεγέργειαν ἀγόνων καὶ πολυτελῶν ἀνασκαφῶν εἰς τὰ Βασιλικά ἢ τοὺς Πανδέκτας πρὸς ἀναζητήσιν ρωμαϊκῶν ἢ βυζαντινῶν ἀπολιθωμάτων. Διότι ὡς ἀντικείμενον ἐρεύης ἔχει λάβει ἐκκολλαπτόμενον θεσμόν, τείνοντα νὰ διαμορφωθῇ εἰς τὴν πρᾶξιν, ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν ἀναγκῶν τῆς συγχρόνου συναλλακτικῆς ζωῆς, ἡ ὁποία, φυσικῶς τῷ λόγῳ, ἀναπτύσσει ἰδίᾳ ἐννόμους σχέσεις ἀνταποκρινομένης εἰς τὴν ἰδιοτυπίαν τῆς. Τὸ πλάσματικόν ἐνέχυρον ἦτοι τὸ ἐνέχυρον τὸ συναπτόμενον ἄνευ παραδόσεως τοῦ πράγματος εἰς τὸν δανειστήν, ἐμφανίζεται εἰς τὴν ἐλληνικὴν νομοθεσίαν μετὰ τὸν Α' Παγκόσμιον Πόλεμον, ἐν σπουδαίᾳ μὲ τὰς χρηματοδοτικὰς δραστηριότητας τῆς Ἀγροτικῆς Τραπεζῆς καὶ ὠρισμένων ἄλλων μεγάλων Ὀργανισμῶν, μολοῖσι δέ εἰς τὸν ἰσχύοντα Ἀστικόν Κώδικα προβλέπεται γενίκευσις τοῦ θεσμοῦ, τοιοῦτον τι δέν ἐπραγματοποιήθη μέχρι σήμερον εἰς δάρος προφανῶς τῆς ὁμαλῆς ροῆς τοῦ παραγωγικοῦ κυκλώματος εἰς τὸ πλαίσιον τοῦ ὁποίου αἱ πιστοδοτικαὶ διευκολύνσεις παίζουν πρωτεύοντα ρόλον, δυσχεραίνονμενον ἱκανῶς ἐκ τῆς ἀπουσίας μιᾶς μορφῆς ἐμπραγμάτου ἀσφαλείας ἐλαστικωτέρας καὶ πλάστικωτέρας τοῦ «κλασικοῦ» ἐνέχυρου.

Ὁ κ. Σημίτης, ἀφοῦ αἰτιολογήσῃ παραστατικῶς καὶ συγκεκριμένως τὴν σημασίαν τοῦ πλάσματικῶν ἐνέχυρου ὡς ὄργανον ἐπιβοηθούντος εἰς τὴν ἐπέκτασιν τῆς πίστεως, ἀπαριθμεῖ ἐξαντλητικῶς εἰς ποίας περιπτώσεις εἶναι σήμερον δυνατὴ ἡ συνολολόγησις του, βάσει εἰδικῶν διατάξεων καὶ μετὰ σύντομον, ἀλλὰ περιεκτικὴν, ἐπισκόπησιν τῶν νομοθεσιῶν τῆς Γαλλίας, τῆς Γερμανίας καὶ τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν, καταλήγει εἰς διατύπωσιν προτάσεων de lege ferenda, τὰς ὁποίας θεμελιώνει νομικῶς καὶ οἰκονομικῶς τόσον ἀφύγως καὶ εὐλήπτως, ὥστε δέν χρειάζεται νὰ διοθέτῃ κανεῖς περισσεῖαν νομικῆς σοφίας διὰ νὰ ἐννοήσῃ, ἄνευ μεγάλου μόχθου, πόσον ἐπείγει ἡ υἱοθέτησις των.

Τὸ πόνημα τοῦ κ. Κ. Σημίτη τόσο, ὡς ἀξιολογούμενον ὑπόδειγμα ἐκφροστικῆς ἡφολιότητος, ὅσον καὶ ὡς ὠριμος καρπὸς πειθαρχημένης καὶ ἀγρυπνουμένης ἐπιστημονικῆς συνειδήσεως, θὰ ἦτο ἄδικον ἂν δέν εὗρισκε μεταξύ τοῦ νομικοῦ κόσμου τὴν ὑποδοχὴν, ἡ ὁποία ἀρμόζει νὰ ἐπιφυλλάσσεται εἰς ἔργα πληροῦντα κενὰ καὶ καλύπτοντα χαινούσας ἐλλείψεις.